

SECȚIUNEA VI: CARPE SCIENTIAM: EVOLUȚIA ȘTIINTELOR SOCIALE ȘI UMANITARE ÎN ECONOMIA CUNOAȘTERII

GLOBALIZAREA ȘI PARENTALITATEA: INTERFERENȚE CU IMPACT ASUPRA EDUCAȚIEI TINERILOR GENERAȚIEI Z

NADEJDA OVCERENCO

*doctor în pedagogie, conferențiar universitar,
Universitatea de Stat din Tiraspol cu sediul în Chișinău, Moldova*

Abstract

Globalism affects the moral-spiritual and family life, trying to universalize marital and parental models, giving priority to those of unnatural orientation. Globalization of man and woman is expressed through a multiple hybrid and a relativization of identities that allows a reconciliation of divine and non-spiritual parenthood.

What can be done to counteract these effects of globalization would be to educate future parents of the belief that any social phenomenon causes imbalances, but over time, the situation is stabilizing. In this context, it is extremely useful to inform young people about the effects of globalization on parenthood, for an authentic value orientation of the young age of globalization in the field of maternity and paternity, still by the banks of the school.

The phenomenon of globalization, especially on the economic coordinate, has caused the lack of parental affection, the separation of the mother / father of children (Suarez-Orozco, Todorova and Louie, 2002). Migration is responsible for many negative consequences in the social sphere, including that of parenthood. Personal data gathered from a community of 46 compatriots from Athena and its metropolitan areas that have children and families left in the country attest that the most important factor influencing the decision to leave to work abroad is the "sacrifice for child / child welfare" (26.19%), the following factors, in hierarchical order: labor shortage (21.42%), lack of money (19.04%) and raising the standard of living 17.85%). The lack of parental affectivity, as an implicit consequence of the departure of parents abroad, is capable of producing psychological or behavioral effects on children.

The consequences of the phenomena raised on the conscience and behavior of young people impose the goal of parenthood education long before the young person becomes a parent, preventing the renunciation of parenthood. From the point of view of the subject we studied, we wanted to draw attention to the process of training the younger generation of positive and responsible attitude towards divine parenthood.

Globalismul afectează viața moral-spirituală și de familie, încercând să universalizeze modelele maritale și cele parentale, dându-se prioritate celor de orientare nefirească. Republica Moldova, la moment, se opune efectelor globalizării pe dimensiunea familiei și a parentalității, rămânând fidelă modelului clasic al familiei, nu renunță la valorile maternității și paternității divine sub presiunea globalizării.

Astăzi, efortul în vederea globalizării a devenit mai metodic, mai sistematic, mai impersonal, mai nedeslușit. Prin intermediul unei informații metodice și a unei economii controlate sistematic, se încearcă impunerea unei autorități mondiale care nu se interesează de națiuni, de state, de societăți și de persoane, sau se interesează de ele numai în măsura în care ele servesc obiectivelor ei.

Măsura evaluării culturii popoarelor, a valorilor morale sau chiar a valorii bărbatului și a femeii o constituie, în ultimă instanță, interesul celor puternici. Globalizarea semnifică aflarea în același moment într-o multitudine de părți diferite, implicând o translocare. Globalizarea bărbatului și a femeii se exprimă printr-un hibrid multiplu și o relativizare a identităților care permite o împăcare a parentalității divine cu cea nefirească. O asemenea perspectivă presupune o deteriorare a identificării feminine și masculine în favoarea unei concepții largite într-un fel de software universal care corespunde unei interpretări translocare.

Astfel, fenomenul de tranziție are un impact asupra individului, în parte, dar și asupra grupurilor de indivizi, cu implicări atât în sfera relațiilor interpersonale cât și asupra societății în ansamblul ei.

Consecințele se regăsesc atât în sfera umana cât și în sfera economică. Procesul de adaptare la o lume globală este un proces lent, care necesită timp pentru reconstruirea unor concepte de gândire, pentru crearea unor modalități de adaptare, pentru reșezarea unor valori fundamentale. Tranziția în sine, ca orice fenomen social, este o perioadă destul de dificilă pentru fiecare sistem de valori deja conturat.

Globalizarea implică o deteriorare a relațiilor interumane cu o deplasare a interesului spre individ, în detrimentul colectivității sau al grupului, motiv pentru care nu se pot menține interesele de grup și nu se pot realiza obiective pe termen lung sau de perspectivă.

Ceea ce se poate face pentru a contracara aceste efecte ale globalizării, ar fi formarea la viitorii părinți a convingerii că tranziția în sine are o finalitate pozitivă, ca orice fenomen social provoacă dezechilibre, dar în timp, situația se stabilizează.

Orice mișcare socială aduce la suprafață, de obicei, fenomene negative, indivizii cel mai bine adaptați tranziției fiind cei care nu au un sistem de valori clar conturat și care adesea profită de conjuncturi de moment, echilibrarea sau adaptarea noului sistem realizându-se încet, în timp. În această ordine de idei este extrem de utilă introducerea unor programe flexibile de învățământ, informarea persoanelor tinere asupra efectelor globalizării, pentru o orientare valorică autentică în domeniul parentalității, încă de băncile școlii a tinerilor epocii globalizării. Expectațiile individuale pe dimensiunea maternității și paternității ar trebui armonizate cu valorile perene ale parentalității firești, divine. În acest sens programele de formare a tinerilor noii generații pentru profesia de părinte sunt extrem de utile.

Tinerii contemporani fac parte din Generația Z, tineri născuți după anul 1995, cu vârste cuprinse între 13 și 20 de ani, care au crescut odată cu internetul și sunt decizi să își construiască o viață în corelație cu acesta, departe de codurile și aspirațiile predecesorilor lor [3]. Acești tineri se consideră „lipsită de prejudecăți”.

Reieșind din faptul că amplificarea diversității produc schimbări de mentalitate nu doar cu tentă pozitivă, vom recunoaște responsabilitatea cadrelor didactice privind formarea sistemului valoric al tinerilor în prezent pentru a construi un viitor bazat pe valori perene.

Viziunea asupra sistemului educațional național impune curaj și înțelepciune, astfel încât printr-o analiză prospectivă să alegem cele mai realiste și de preț strategii de acțiune pentru a forma viitorul părinte în contextul globalizării și a remedia disfuncțiile care pot apărea în orice domeniu al vieții de familie: relațional, economic, cultural, afectiv; nașterea, creșterea și educarea copiilor [2, p. 267].

Epoca globalizării este una contradictorie și dinamică, care se confruntă cu o serie de probleme grave, și care necesită o reflecție profundă. Globalizarea presupune o translocăție a modelelor și proceselor, o disipare a acestora la scara întregii omeniri [1, p.33].

Din punct de vedere al subiectului studiat, ne-am dorit să atragem atenția asupra procesului de formare la tânără generație a atitudinii pozitive și responsabile față de parentalitate. Parentalitatea determină fenomenul supraviețuirii speciei umane, dar poate fi realizat doar cu bunăvoința omului.

Conștientizarea acestui adevăr impune dezvoltarea, formarea și educarea la generația în creștere a necesității de a se realiza pe viitor în calitate de părinte. Metamorfozele caracteristice familiei contemporane ne obligă a atrage o atenție pătrunzătoare fenomenelor produse: creșterii instabilității institutului familiei, iresponsabilității parentale, „vitregiei sociale”.

Necesitatea educației tinerilor pentru parentalitatea e determinată de criza familiei contemporane, exodul părinților la muncă peste hotare, toate acestea având drept consecințe abandonul educațional parțial și total, parentalitatea/paternitatea accidentală și care antrenează tendințe agresive la nivelul psihologiei ființei umane, afectând nevoia tradițională de a se realiza în calitate de părinte (mamă/tată) și provocând fenomenul nonparentalității ca mod de viață. Problema educației pentru parentalitate e determinată și de decăderea prestigiului de a fi mamă/tată. Ca orice fenomen, parentalitatea își lasă amprenta sa asupra vieții individuale.

Consecințele fenomenelor enunțate asupra conștiinței și comportamentului tinerilor ne impun obiectivul educației pentru parentalitate cu mult timp înainte ca tânărul să devină părinte, preîntâmpinând renunțarea la parentalitate.

Fenomenul globalizării, în special pe coordonata economică a afectat relații de îngrijire esențiale, cum ar fi separarea și reunirea mamei/tatălui de copii (Suarez-Orozco, Todorova și Louie, 2002). Aceasta este cea mai dramatică situație de a fi nevoit să trăiești cu două inimi, precum evocă relevant titlul articolului „Sunt Aici dar sunt Acolo” (Hondagneu-Sotelo și Avila, 1997). Migrația implică întotdeauna separare. Adesea separă familiile nucleare de familiile extinse.

Capitalismul global a contribuit la feminizarea migrației prin apariția oportunităților de muncă pentru femei în multe țări. Fiind una din cele mai populare strategii de a scăpa de sărăcie, migrația este responsabilă și pentru multe consecințe negative în sfera socială, inclusiv cea a parentalității. În timp ce părintele/părinții lucrează sau așteaptă să găsească ceva de lucru în străinătate, care să le asigure traiul de zi cu zi și ceva mai mult, copiii rămași acasă, în Republica Moldova, se confruntă cu diferite probleme. Cu toate acestea, părinții lor consideră că, recurgând la această soluție, pot să le ofere copiilor un trai mai bun, școli mai bune unde să învețe și ceea ce-și doresc (de cele mai multe ori telefoane mobile, calculatoare, accesul la internet etc.).

Datele culese personal de la o comunitate de 46 de compatrioți din Athena și din localitățile din zona metropolitană a acesteia, care au copiii și familiile rămase în țară, atestă faptul că cel mai important factor care a influențat luarea deciziei de a pleca să muncească în străinătate este „sacrificiul pentru bunăstarea copilului/copiilor” (26,19%), următorii factori, în ordine ierarhică, fiind: lipsa locului de muncă (21,42%), lipsa banilor (19,04%) și creșterea nivelului de trai (17,85%).

Lipsa afectivității parentale, ca și consecință implicită a plecării părinților în străinătate, este în măsură să producă efecte de natură psihologică sau comportamentală asupra copiilor. În viața copiilor pot apărea uneori evenimente cu rezultate dureroase care au nevoie să fie înțelese și depășite. Fiecare copil a suferit un anumit tip de pierdere în copilăria sa, în unele cazuri chiar pierderi multiple (divorțul părinților, decesul bunicii, schimbarea școlii). Datorită pierderii mediului familial stabil, copiii au nevoie de suport și de îngrijire din partea adulților în validarea sentimentelor și încorporarea pierderilor în rândul experiențelor de viață [4]. În cadrul cercetării noastre au fost verificate următoarele ipoteze de lucru:

1. Separarea copiilor de unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate generează disfuncții comportamentale pe dimensiunea educației pentru parentalitate la aceștia.

2. Informațiile despre problemele emoționale și comportamentale provocate de lipsa educației pentru parentalitate ale tinerilor separați de părinți prin plecarea acestora la muncă în străinătate oferite de persoanele în grija cărora se află acești copii sunt similare cu cele oferite de învățători/ profesori.

3. Informațiile oferite de tinerii separați de părinți privind problemele lor emoționale și comportamentale pe dimensiunea educației pentru parentalitate diferă de informațiile oferite de către persoanele în grija cărora au rămas și de cele oferite de către profesorii lor.

4. Fetele prezintă mai multe probleme pe dimensiunea educației pentru parentalitate decât băieții, problemele fetelor sunt mai mult de tip intern decât extern.

5. Lipsa dragostei parentale, afectivității și abandonul sunt predicatori ai contaminării potențialului parental transmis biologic; disfuncțiilor comportamentale cu provocare spre parentalitatea accidentală.

6. Există un grad de asociere între inteligență, rezultatele școlare și nivelul educației pentru parentalitate ale tinerilor cu părinți plecați la muncă în străinătate. Nivelul scăzut de formare pentru meseria de părinte ale acestor tineri este influențat și de alți factori, nu doar de inteligență.

7. În urma procesului de intervenție psihopedagogică, tinerii separați de părinți dezvoltă anumite abilități pentru a face față problemelor legate de riscul parentalității accidentale cu care se confruntă.

8. Există diferențe semnificative între grupul de studiu și grupul de control în ceea ce privește educația pentru parentalitate ale tinerilor separați de părinți prin plecarea acestora la muncă în străinătate.

Modelul programului de educație pentru parentalitate, pe care noi l-am creat și implementat tinerilor abandonați temporar de către părinți, a contribuit la ameliorarea problemelor identificate la acești tineri, iar în unele cazuri, a permis chiar la dispariția lor, tinerii adaptându-se realității existente. După parcurgerea programului educativ, a avut loc o post-evaluare, iar pentru tinerii separați de părinți care mai prezintau unele probleme, fie ele emoționale sau comportamentale, li sa recomandat o consiliere individuală, alături de părintele sau tutorele cu care a rămas tânărul acasă în perioada cât părinții lipseau.

O readaptare socială a acestor tineri, a contribuit la dezvoltarea unor abilități care să-i ajute să facă față schimbărilor apărute în viața lor. Crearea acestui model, bazat pe extragerea celor mai importanți

predicatori ai disfuncțiilor comportamentale adaptative a tinerilor abandonați temporar de părinți datorită migrației economice a acestora, a facilitat abordarea lor de către specialiștii ce fac parte din echipa multidisciplinară care au lucrat cu ei (cadrul didactic, psihologul, educatorul, medicul, consilierul, asistentul social etc.).

Acest model a permis încadrarea tinerilor în categorii de risc pentru un anumit gen de evoluție psiho-comportamentală.

De asemenea, utilizând acest model am încercat să realizăm o mai bună predicție cu privire la metodele de prevenire și combatere precoce a devianței comportamentale ce poate apărea și să creăm mai repede un cadru de adaptare adecvat pentru situația nou apărută în viața tânărului. Ținând cont de vârsta tinereții, de caracteristicile sale fizice și psiho-intelectuale, precum și de durata de abandon, modelul particularizează științific, conduita de sprijin a acestora.

Model de prevenire a comportamentului nonparental la copiii cu deficit de dragoste parentală este redat în figura 1. Acest model este foarte util în practică pentru a cunoaște ce se află la baza apariției unui comportament deviant/delincvent, și dacă nu putem să-l prevenim, este important de știut cum putem remedia situația existentă.

Un program de profilaxie a comportamentului nonparental poate să-i învețe pe tinerii Generației Z cum să facă față situațiilor provocate de atitudinea eronată față de valorile supreme: familia și parentalitatea.

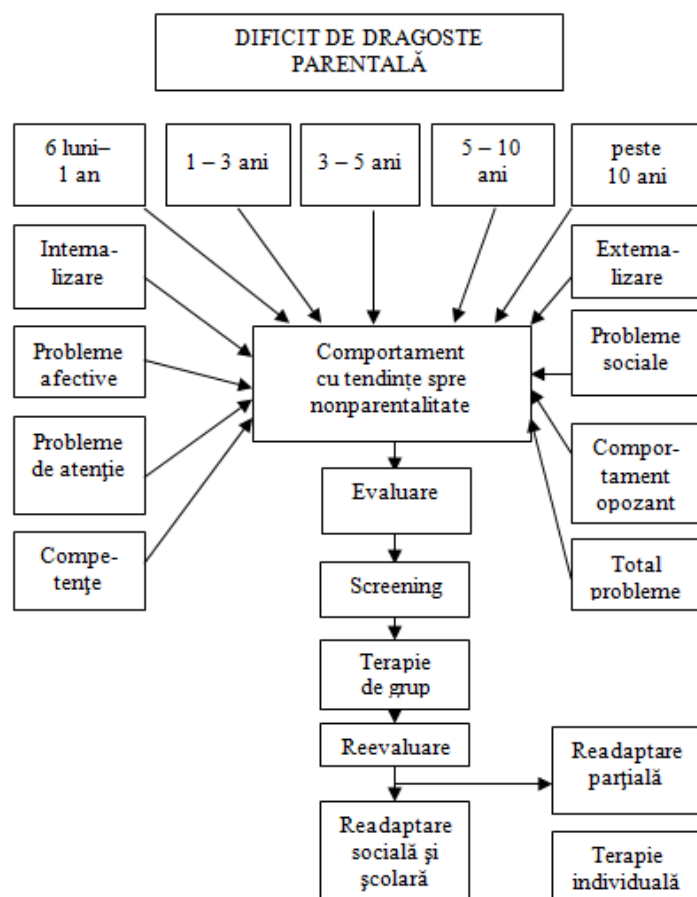

Figura 1. Model de prevenire a comportamentului nonparental la copiii cu deficit de dragoste parentală

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucos C. Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice. Ed. a 3-a, rev. Iași: Polirom, 2009, p.33.
2. Cuznețov Larisa. Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei. Chișinău: CEP,USM, 2008. 624 p.
3. Florin Badescu. [Mediafax](http://www.mediafax.ro/stiinta-sanatate/studiu-generatia-z-doua-miliarde-de-tineri-mutanti-in-simbioza-cu-universul-dig). Generația Z - două miliarde de tineri „mutanți”, în simbioză cu universul digital. <http://www.mediafax.ro/stiinta-sanatate/studiu-generatia-z-doua-miliarde-de-tineri-mutanti-in-simbioza-cu-universul-dig> (vizitat 12.11.2016)
4. Mitrofan I., Ciuperca C. Psihologia vieții de cuplu. București: Ed. SPER, 2002. 494 p.